

משרד החינוך

אגף בכיר בחינות

המנהל הפדגוגי

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי־מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לפסילת הבחינה.

הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן **אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים**. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.

לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

1. יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלתם מודפסים פרטיכם האישיים. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
2. אם לא קיבלתם מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
3. אסור לכתוב בשולי מחברת הבחינה (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
4. לטיוטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
5. **אין לתלוש או להוסיף דפים.** מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי־קיום טוהר הבחינות.
6. אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה!

מדבקת שאלון
ملصقة نموذج امتحان

שאלון 011284

עברית

מדבקת נבחן והתאמות
ملصقة ممتحن وملاءمات

שנה السنة

חודש الشهر

מועד موعد

מס' תעודת הזהות

رقم الهوية

סמל ביה"ס

رقم المدرسة

מס' תעודת הזהות

رقم الهوية

יש להדביק כאן ↑ מדבקת נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתנה מחברת נוספת

يجب الإشارة في المربع ☐ إذا أُعطي دفتر إضافي

* التّعليمات باللّغة العربيّة علم، ظهر الصّفحة

الإدارة التربويّة
وزارة التربية والتعليم
القسم الكبير لامتحانات

دفتر امتحان

تحيّة للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة . عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان .
أعدّ الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط . أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على موادّ مكتوبة أو شفهيّة .

لا يُسمح إدخال موادّ مساعدة – كتب، دفاتر، قوائم – إلى غرفة الامتحان، ما عدا "موادّ مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم . كما لا يُسمح إدخال هواتف خلويّة أو أجهزة إلكترونيّة أخرى إلى غرفة الامتحان . استعمال موادّ مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان .
بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء .

يجب التقيّد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات لامتحان

1. يجب التأكّد بأنّ تفاصيلكم الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلتم عليها . لا يُسمح إضافة أو تغيير أيّة تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات .
2. في حال عدم حصولكم على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنّه لن يتمّ مسح ضوئيّ لهذه المنطقة .
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط .
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق . الدفتر الذي يُسلّم ناقصاً يُثير الشكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات .
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم .

نتمنّى لكم النجاح!

מדינת ישראל
משרד החינוך

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ד, 2024
מספר השאלון: 11284
נספח: מאמרים

שימו לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

עברית: הבנה, הבעה ולשון לעולים חדשים (ברמות א ו-ב)

הוראות

א. משך הבחינה: שלוש שעות וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק א – הבנה והבעה:	
הבנת הנקרא	– 30 נקודות
סיכום ממוג	– 20 נקודות
פרק ב – תחביר ומילות היחס	– 20 נקודות
פרק ג – שם המספר ומערכת הצורות:	
שם המספר	– 6 נקודות
הפועל והשם	– 24 נקודות
סך הכול	– 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש (לעולים חדשים ברמה ב בלבד):

מילון עברי-לועזי, לועזי-עברי, עברי-עברי או מילונית.

ד. הוראות מיוחדות: (1) יש לענות על כל השאלות בגוף השאלון, לפי ההוראות.
(2) יש להקפיד על כתב ברור, פיסוק הגיוני ושמירה על כללי הדקדוק.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ד, מס' 11284 + נספח

פרק א – הבנה והבעה (50 נקודות)

קראו את המאמרים 1–2 שבנספח המצורף, וענו על כל השאלות 1–10 שלפניכם.
הקפידו על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

הבנת הנקרא (30 נקודות)

ענו על השאלות 1–5, על פי מאמר 1.

1. על פי **פסקה ב**, מדוע אומני הגרפיטי לא מציירים על קירות ומבנים ברחובות מרכזיים?
(2 נקודות)

2. ב**פסקה ה** כתוב: "להביע מחאה אישית או מחאה ציבורית". (2 נקודות)
מבין תיאורי המקרים שלפניכם **הקיפו** את המקרה שמתוארת בו מחאה.

- פתיחה של חוג גרפיטי לנוער
- תערוכה של ציורי רחוב במוזאון
- הפגנה של אומנים
- כתיבה של מכתבי תודה
- חלוקה של פרסים על יצירות

3. מדוע גרפיטי ואומנות רחוב יכולים לגשר על פערים של שפה ותרבות? (**פסקה ה**)
(2 נקודות)

הקיפו את התשובה ה**נכונה**.

- אומני רחוב וציירי גרפיטי מתרבויות שונות מדברים בשפות שונות.
- אומנות הרחוב והגרפיטי מעבירים מסרים ורגשות גם בלי צורך במילים.
- אומנים וציירים מציירים על קירות במרכזי הערים בכל העולם.
- אומנות הרחוב וגרפיטי נוצרים בעיקר בלילות ובסתר.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ד, מס' 11284 + נספח

4. א. בשנים האחרונות העיריות והרשויות המקומיות בישראל שינו את היחס שלהן כלפי הגרפיטי.

על פי המאמר, מה יכולות להיות הסיבות לכך? כתבו שלוש סיבות. (3 נקודות)

- (1) _____
- (2) _____
- (3) _____

ב. כתבו שתי דוגמאות מן המאמר לפעולות של הרשויות שמבטאות את השינוי ביחס שלהן כלפי הגרפיטי. (2 נקודות)

- (1) _____
- (2) _____

5. א. לדעתכם, למי פונה עמי ורוד בשאלתו שבסוף המאמר: "אז למה לא?" (נקודה אחת)

ב. נמקו את התשובה שכתבתם בסעיף א. (2 נקודות)

- _____
- _____

ענו על השאלות 6–9, על פי מאמר 2.

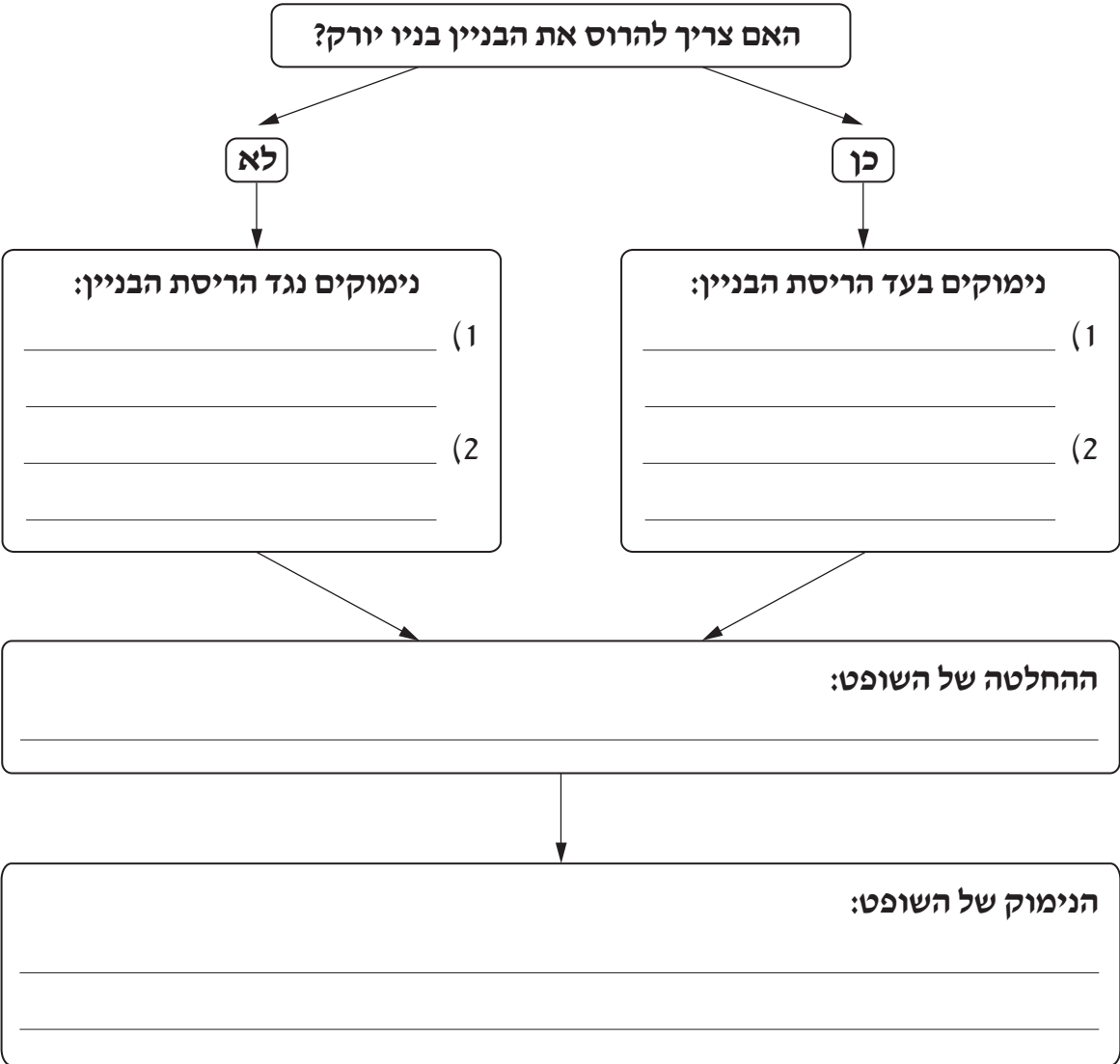
6. מהי המטרה המרכזית של המאמר? (2 נקודות)

הקיפו את התשובה הנכונה.

- להגדיר את המושגים: אומנות רחוב, גרפיטי, ציורי רחוב.
- לתאר את הבעיה של הגרפיטי בארץ ובעולם מבחינת המעמד המשפטי.
- לספר את הסיפור על הריסת יצירות האומנות בבניין המוזנח בניו יורק.
- להמליץ על הצגת יצירות של אומני הרחוב במוזאונים.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ד, מס' 11284 + נספח

7. מלאו את התרשים שלפניכם. (5 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ד, מס' 11284 + נספח

8. לפניכם גרפיטי שכתוב בו: "תנו לחיות (לבעלי החיים) לחיות בשקט ושלווה".
עיינו בו, וענו על הסעיפים א–ב שאחריו.

- א. מבין המטרות המוזכרות בפסקה א – כתבו מהי המטרה של יוצר הגרפיטי שלפניכם.
(2 נקודות)

- ב. לדעתכם, למי פונה יוצר הגרפיטי בדבריו? נמקו את תשובתכם.
(2 נקודות)

9. לפניכם משפט ממאמר 1, פסקה ב:
"האומנים מציירים אף על פי שהם יודעים שהציורים האלה יכולים להימחק כשירדו
גשמים בימי החורף או אם יחליטו לצבוע את קירות הבניין".
העתיקו ממאמר 2 פסקה ו צירוף מילים המתאר את הכתוב במשפט הזה.
(2 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ד, מס' 11284 + נספח

ענו על שאלה 10 על פי שני המאמרים.

10. בקטע שלפניכם **הקיפו** את האפשרות הנכונה מבין האפשרויות המודגשות. (3 נקודות)

כותב מאמר 1 **היה מסכים / לא היה מסכים** עם קביעת השופט ועם נימוקיו כפי שהם

מוצגים במאמר 2, פסקה ח. אפשר למצוא הוכחה לכך בפסקה **ב / ג / ז** במאמר 1. בפסקה

זו הכותב טוען שצריך לקבל אישור מן העירייה לצייר על קירות במקום **פרטי / ציבורי**.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ד, מס' 11284 + נספח

סיכום ממזג (20 נקודות)

ענו על שאלה 11.

11. על פי שני המאמרים שקראתם, כתבו סיכום ממזג בנושא **הגרפיטי**.

בסיכום כתבו על חשיבות הגרפיטי לאומנים עצמם ולמרחב הציבורי ועל יחס החוק והרשויות המקומיות כלפיו.

הקפידו על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור מקורות המידע בתוך הסיכום ובסופו (ביבליוגרפיה).

כתבו בהיקף של כ-150 מילים.

את הסיכום כתבו בעמודים 9-10 (תוכלו להשתמש בעמוד 11 לכתיבת טיוטה).

[illegible]

[illegible]

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ד, מס' 11284 + נספח

פרק ב – תחביר ומילות היחס (20 נקודות)

בפרק זה חמש שאלות 12–16 (לכל שאלה – 6 נקודות).

שימו לב: תוכלו לענות, באופן מלא או חלקי, על כל השאלות בפרק זה, אך מספר הנקודות שתוכלו לצבור לא יעלה על 20 נקודות.

12. א. לפניכם קטע קצר. כתבו במקומות הריקים את מילות הקישור המתאימות מתוך רשימת המילים.

עיריית תל אביב הודיעה _____ היא מכירה בחשיבות של הגרפיטי ואומנות הרחוב ולכן לפעמים היא מאשרת גרפיטי וציורי קיר במקומות מסוימים במרחב הציבורי. _____ כל ציור על קיר במרחב הציבורי, _____ לא קיבל אישור, נחשב לעבירה על החוק. _____ העירייה מוחקת ציורים כאלה ממבנים ציבוריים ומבניינים פרטיים _____ מחלקת דוחות לציירים.

רשימת המילים: **לכן, לעומת זאת, או, כי, אשר**

ב. לפניכם משפט מודגש.

אנשים שעוסקים בציור יכולים לשכוח מעט את הדאגות של היום-יום.
כתבו את המשפט מחדש. פתחו במילה "אם".

אם _____

13. א. תקינות תחבירית.

לפניכם משפט ובו שלושה שיבושים.

סגנונות שונים של אומנות הן כלי תרבותי אשר מאפשרות לקבוצות שונות לגבש את הזהות שלהם.

I. מתחו קו מתחת לכל אחת משלוש המילים המשובשות.

II. כתבו את המשפט מחדש בלי שיבושים.

ב. הוסיפו ה"א הידיעה לכל אחד מן הצירופים שלפניכם.

- פתרון בעיות ניקיון _____
- בית ספר ציבורי _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ד, מס' 11284 + נספח

14. א. באחת הערים ריססו תלמידי בית ספר גרפיטי על קירות במרחב הציבורי. בעקבות זאת פנתה המשטרה למנהלת בית הספר כדי שתעזור לה להתמודד עם מקרה זה. לפניכם התשובה של המנהלת:

"המקרה ידוע לי. נקיים בבית הספר פעילות חינוכית בנושא, כי שיתוף הפעולה בינינו חשוב מאוד".

הפכו את דברי המנהלת לדיבור עקיף. פתחו את תשובתכם במילים:

מנהלת בית הספר ענתה למשטרה ש _____

ב. לפניכם שלושה משפטים מודגשים.

- ילדים מעדיפים לצייר.
- ילדים מתקשים לבטא את הרגשות שלהם במילים.
- הציורים מאפשרים להם להתבטא ללא מילים.

על פי שלושת המשפטים המודגשים, כתבו משפט חדש בהתאם למילים הנתונות.

ילדים ש _____
 כי _____ .

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ד, מס' 11284 + נספח

15. א. לפניכם שישה משפטים. בכל משפט **הקיפו** את מילת היחס המתאימה מבין האפשרויות שבסוגריים.

- התמודדות (**על / נגד / עם**) בעיות חברתיות דורשת התערבות של אנשי מקצוע.
- בזמן האחרון יש תלונות רבות (**ל / על / של**) הניקיון של רחובות העיר.
- חובבי אומנות רבים עדיין מסרבים להכיר (**ב / את / ל**) גרפיטי כאומנות.
- תושבי השכונה הפגינו (**כלפי / נגד / לעומת**) ציור גרפיטי על קירות של בניינים ברחבי השכונה.
- קל מאוד למתוח ביקורת (**לעומת / על / של**) אנשי החוק.
- אומני הרחוב השתתפו (**על / עם / ב**) הפגנה נגד הריסת בניינים.

ב. לפניכם משפט מודגש.

ההמלצה לעבור לשעון קיץ נובעת מהרצון לחסוך בחשמל.

מבין המשפטים (1)–(4) שלפניכם **הקיפו** את מספר המשפט שמשמעותו דומה למשמעות המשפט המודגש.

- (1) למרות ההמלצה לעבור לשעון קיץ רוצים לחסוך בחשמל.
- (2) ממליצים לעבור לשעון קיץ למרות הרצון לחסוך בחשמל.
- (3) ממליצים לעבור לשעון קיץ בגלל הרצון לחסוך בחשמל.
- (4) בגלל ההמלצה לעבור לשעון קיץ רוצים לחסוך בחשמל.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ד, מס' 11284 + נספח

16. א. בכל אחד מן המשפטים שלפניכם, כתבו את מילת היחס שבסוגריים בנטייה המתאימה למשפט.
- צייר הגרפיטי עמד למשפט. השופט גילה _____ (כלפי) הבנה ואהדה.
 - השוטרים עצרו את בני הזוג מתל אביב כי מצאו _____ (אצל) יצירות אומנות שנגנבו ממוזאונים.
 - סולמות וחבלים הם כמה מכלי העבודה של אומני רחוב. _____ (בלעדי) האומנים לא יכולים לצייר על קירות גבוהים.
- ב. בכל אחד מן המשפטים שלפניכם, בחרו את מילת היחס המתאימה מרשימת המילים. כתבו את מילת היחס בנטייה המתאימה למשפט.
- התיירים הקשיבו להסברים על ציורי הגרפיטי בתל אביב. עמדתי _____ והקשבתי להסבר.
 - אומני הרחוב צריכים מקום לבטא את עצמם, לכן העירייה הכינה _____ מבנים מיוחדים לציור.
 - יצירות האומנות מוצגות במוזאון. ימכרו _____ בסוף התערוכה.

רשימת המילים: בשביל, את, על, ליד

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ד, מס' 11284 + נספח

פרק ג – שם המספר ומערכת הצורות (30 נקודות)

בפרק זה שני חלקים.

חלק I: שאלת חובה – שאלה 17 (6 נקודות)

חלק II: שאלות בחירה – שאלות 18–22 (24 נקודות)

חלק I – שאלת חובה: שם המספר (6 נקודות)

ענו על שאלה 17.

17. שם המספר

א. כתבו במילים את המספרים המודגשים במשפטים שלפניכם.

- פקחי העירייה מחקו ציורי גרפיטי מ-4 _____ קירות בתחנה המרכזית.

- יום המוזאונים הבין-לאומי התקיים בשנה שעברה ב-156 _____ מדינות.

ב. **הקיפו** את הצורה הנכונה של שם המספר במשפטים שלפניכם.

- חיפוש באינטרנט של הציור "ציורי קיר בעולם" מעלה **כארבעת אלפים שלושים ושבעה / ארבעת אלפים שלושים ושבע / ארבע אלף שלושים ושבע** תוצאות.
- אנחנו נמצאים במקום **השתים עשרה / שנים עשר / שנים עשרה** ברשימת ההמתנה לסיור גרפיטי בתל אביב.
- בתחרות ציורי קיר שנערכה בבית הספר לאומנויות זכיתי בגביע בפעם **הארבעה / ארבע / רביעית**.
- **שלוש עשרה / שלושה עשר / שלוש עשר** ציירי גרפיטי הציגו את היצירות שלהם במוזאון.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ד, מס' 11284 + נספח

חלק II – שאלות בחירה: הפועל והשם (24 נקודות)

בחלק זה חמש שאלות 18–22 (לכל שאלה – 7 נקודות).

שימו לב: תוכלו לענות, באופן מלא או חלקי, על כל השאלות בחלק זה, אך מספר הנקודות שתוכלו לצבור לא יעלה על 24 נקודות.

18. לפניכם חמישה זוגות משפטים.

בכל זוג כתבו על פי שם הפועל שבסוגריים: במשפט (1) – פועל, ובמשפט (2) – שם.

דוגמה: (1) הרופא בדק (לבדוק) את החולה.

(2) תוצאות ה בדיקה (לבדוק) הוקלדו במחשב.

א. (1) הציור הוא שפה שבאמצעותה ילדים _____ (לבטא) את עצמם.

(2) בציורי הילדים יש _____ (לבטא) לרגשות כמו שמחה עצב ופחד.

ב. (1) האם בעתיד הבינה המלאכותית _____ (לפענח) מצבים רגשיים באמצעות ציורים?

(2) _____ (לפענח) נכון ומדויק של מצבים רגשיים מאפשר טיפול מתאים.

ג. (1) בזמן מגפת הקורונה הורים רבים _____ (להתלונן) שילדיהם מציירים בעיקר חיידקים.

(2) כל _____ (להתלונן) שהוגשה נבדקה ברצינות על ידי אנשי מקצוע.

ד. (1) לעולם אל _____ (להשוות) בין ציורי הילדים, גם אם הם בני אותו הגיל.

(2) לכל ילד יש סגנון אישי, לכן _____ (להשוות) בין ציורי ילדים לא מומלצת.

ה. (1) לפני חודשיים _____ (להופיע) האומנים לפני חיילים בכל הארץ.

(2) ה _____ (להופיע) האלה שיפרו את מצב הרוח של החיילים.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ד, מס' 11284 + נספח

19. לפניכם תצלום של בניין בדרך לירושלים, שעליו הכתובת: "פלמח ברוך ג'מילי פ"ת (פתח תקווה) 1948!", ואחריו קטע העוסק בכתובת זו.

(צילום: Ranbar מתוך: ויקימדיה קומונס)

כתבו את הפעלים החסרים בקטע שלפניכם על פי שם הפועל שבסוגריים.

הגרפיטי הראשון בישראל _____ (להיווצר) במלחמת העצמאות של מדינת ישראל בשנת 1948 בידי חייל ששמו ברוך ג'מילי. הוא _____ (לכתוב) בצבע שחור כתובת על מבנה בשער הגיא, בדרך לירושלים. בשנת 1984 מחקו את הכתובת. ג'מילי פנה לבית המשפט בבקשה להחזיר את הכתובת, אבל בקשתו _____ (לדחות). בשנת 2011, ביום העצמאות ה־63 של מדינת ישראל, החליטה ממשלת ישראל לכתוב את הכתובת מחדש. נציג הממשלה _____ (להודיע) כי חשוב להחזיר את הכתובת. לדבריו, ברוך ג'מילי והכתובת בשער הגיא _____ (לייצג) את כל אותם גיבורים אשר _____ (להילחם) למען הקמת מדינת ישראל.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ד, מס' 11284 + נספח

20. לפניכם שישה זוגות משפטים.
- בכל זוג, כתבו במקום המתאים **במשפט (2) שם פועל** על פי המילה המודגשת **במשפט (1)**.
- א. (1) משרד התרבות פרסם **הודעה** לציבור.
 (2) **משרד התרבות ביקש** _____ **לציבור על פתיחת אירועי הקיץ**.
- ב. (1) בזכות **ההצטרפות** לקבוצת הסיורים בעיר זכיתי בכרטיס מתנה.
 (2) **חבר שלי הציע לי** _____ **לסיור בעקבות פינות נסתרות בעיר**.
- ג. (1) כדאי להיזהר, יש בהמשך הכביש **פנייה** חדה.
 (2) **אני רוצה** _____ **את תשומת ליבכם להודעת העירייה**.
- ד. (1) יש כאן טופס **למילוי** פרטים.
 (2) **האם תוכל** _____ **את הפרטים החסרים בטופס?**
- ה. (1) בימי החג רשות הטבע והגנים מאפשרת **כניסה** ללא תשלום לשמורות הטבע.
 (2) **הציבור יכול** _____ **לשמורות הטבע בארץ בכל שעות היום**.
- ו. (1) הרשויות המקומיות בכל הארץ **מארגנות** פעילויות לנוער בתקופת החופש הגדול.
 (2) **כדאי לכם** _____ **במהירות כדי שלא לאחר לטיול**.

21. א. לפניכם ארבעה שמות מודגשים.
- בְּנָאִי, מְקֻצָּעוֹן, חֲשֵׁמְלָאִי, נָגֵר**
- (1) **הקיפו** את השם היוצא דופן **במשמעותו**.
 (2) כתבו את המשמעות המשותפת לשאר השמות. _____
 (3) מבין כל השמות המודגשים העתיקו שני שמות שנוצרו **בדרך תצורה** של בסיס וצורן סופי. _____ , _____
- ב. לפניכם שלושה שמות הבנויים **מבסיס וצורן סופי**.
- עֵתוֹן, מְלוֹן, מְחִירוֹן**
- (1) מהו השם היוצא דופן מבחינת **משמעות** הצורן הסופי? _____
 (2) ציינו את **משמעות** הצורן הסופי של השם היוצא דופן. _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ד, מס' 11284 + נספח

22. א. לפניכם קטע קצר ובו שמות מודגשים.
- במשטרה עדיין לא מצאו פתרון לבעיה של רסוס כתובות גרפיטי במרחב הציבורי. בני הנוער השתמשו בפחית צבע אחת כדי לצייר על קיר תחנת הרכבת ועל החומה שסביב בית החיל שבמרכז העיר. מיינו בטבלה את השמות המודגשים לפי דרך התצורה.

שורש ומשקל	בסיס וצורן סופי

- ב. לפניכם שלושה משפטים, ובכל אחד מהם שם מודגש.
- מה מקומו של הגרפיטי מבחינה תרבותית?
 - האומנים שכרו משאית להעברת היצירות למוזאון.
 - העיריות לא נותנות לאומנים תמיכה כספית.
- (1) מבין השמות המודגשים במשפטים, הקיפו את השם היוצא דופן מבחינת משמעות הצורן הסופי.
- (2) ציינו את משמעות הצורן הסופי של השם שהקפתם. _____

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!
זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

טיוטה

טיוטה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, חורף תשפ"ד, מס' 11284 + נספח

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"

נספח: מאמרים
לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון
לעולים חדשים (ברמות א ו-ב)
11284, חורף תשפ"ד, 2024

לפניכם שני מאמרים. קראו אותם, וענו על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

מאמר 1

גרפיטי יכול להפוך רחוב מוזנח למוזאון פתוח*

מאת אריאל הורביץ

פסקה א גרפיטי הוא ציור או כל דבר כתוב על קירות ומבנים במרחב הציבורי, ומטרתו לעיתים להעביר מסר או להביע דעה בנושאים שונים. תופעה זו קיימת כבר מאות שנים. הגרפיטי יכול להיות קשקוש על קירות ומבנים ברחוב, אך גם יצירת אומנות וציורי קיר ברמה הגבוהה ביותר.

פסקה ב צריך לזכור שהרחוב הוא מקום ציבורי: אי אפשר לצייר מה שרוצים בכל מקום בלי לקבל אישור לכך מן העירייה או מן הרשות המקומית, כי זו עבירה על החוק. על פי החוק, צריך לקבל אישור מן העירייה על כל פעולה הקשורה ברכוש הציבור, כמו תליית שלטים ברחבי העיר, וברור שצריך לקבל אישור מבעל רכוש פרטי כדי לצייר על הרכוש שלו. לכן אומני הגרפיטי כותבים ומציירים בעיקר על קירות של מבנים שכבר לא גרים בהם, ברחובות צדדיים ובאזורים שמיועדים להריסה. האומנים מציירים אף על פי שהם יודעים שהציורים האלה יכולים להימחק כשירדו גשמים בימי החורף או אם יחליטו לצבוע את קירות הבניין או להרוס אותו.

פסקה ג את יצירות האומנות שברחובות אפשר לחלק לשני סוגים: אומנות רחוב – שמכירים בה כאומנות, יש לה אישור מן העירייה או הרשות המקומית, ומוסדות ציבור מזמינים את האומנים לצייר על קירות ומבנים שמיועדים לכך. וגרפיטי – שיוצרים אותו בסתר, בלילות, ואין לכך אישור של הרשות המקומית.

פסקה ד כדי לצייר ברחוב, האומנים משתמשים בשיטות שונות, כמו ציור באמצעות ריסוס צבע או באמצעות מברשות שמחוברות למוט ארוך. כאשר הציור גדול מאוד, או כאשר רוצים לצייר על קיר גבוה מאוד, האומנים נעזרים בסולמות גבוהים כדי להגיע לגובה, או גולשים באמצעות חבלים וכך מציירים. רוב האומנים חותמים על היצירות שלהם בכינוי שהם המציאו לעצמם.

פסקה ה אומני הגרפיטי הם מתרבויות שונות ובני גילים שונים, אך המשותף לכולם הוא הרצון לבטא את עצמם. אנשים אלה רואים ביצירות שלהם אמצעי לבטא את הרגשות, את הכאב ואת התסכול שלהם ולהביע מחאה אישית או מחאה ציבורית. נוסף על כך, ציורי קיר מעירים את הקיר הציבורי לחיים, מקשטים את הרחובות האפורים והמוזנחים ומאפשרים הצצה צבעונית ומרגשת לתוך עולמו הפרטי של האומן. חשוב לציין שגרפיטי ואומנות רחוב יכולים גם לגשר על פערים של שפה ותרבות, ולכן הם יכולים לשמש אמצעי לשינוי חברתי.

* מעובד על פי הורביץ, א' (2018). ברחובות שלנו: ההוכחה שגרפיטי יכול להפוך שכונת מצוקה ליעד תיירותי. **מקור ראשון**. אוחר מן האתר:

www.makorrishon.co.il

- פסקה ו אומני הגרפיטי זוכים לפרסום ולחשיפה בציבור שאולי לא היו זוכים להם בדרך אחרת. יש אומנים שנעשו מוכרים ומקובלים: כמה אומני רחוב אפילו הציגו את יצירותיהם במוזאון תל אביב. יש אומנים שהתפרסמו בזכות יצירות שהם הציגו תחילה ברחוב, ועם הזמן העבירו את היצירות שלהם אל הגלריות והמוזאונים. כיום הם מתפרנסים ממכירת היצירות שלהם.
- פסקה ז בשנים האחרונות העיריות והרשויות המקומיות בישראל מקבלות בהבנה גדולה יותר את הגרפיטי. עיריות רבות מאפשרות לאומנים לצייר על קירות ומבנים באזורים מסוימים, וכך הן מספקות להם דרך חוקית להתבטא. נציגי הרשויות המקומיות מוחקים פחות ופחות ציורי קיר ויצירות גרפיטי שלא קיבלו אישור. הם מבינים כי אומנות הרחוב נותנת לעיר תדמית צעירה, ובכך היא מושכת תיירות מקומית ותיירות בין-לאומית.
- פסקה ח עמי נרוד, עורך דין במקצועו וצלם חובב של אומנות רחוב, אומר: "אני לא בעד פגיעה במבנים ציבוריים, אני לא בעד קשקוש חסר משמעות ברחובות, אבל במקומות ציבוריים יש מקום גם לצבע ולאומנות לא מקובלת. גרפיטי וציורי רחוב יכולים להפוך את הרחובות לסוג של מוזאון לכלל הציבור בלי תשלום. הם הופכים מבנים אפורים לצבעוניים ומוסיפים למקום יופי ועניין. יש אזורים רבים שבהם הציורים הם תענוג לעיניים. אז למה לא?"

מאמר 2**מי ישמור על הגרפיטי?***

מאת נורית אשר פניג

פסקה א יש יוצרי גרפיטי שמחשיבים את עצמם אומנים, והמרחב הציבורי הוא עבורם משטח ציור בדומה לנייר או בד המשמשים ציירים. באמצעות הגרפיטי הם מבטאים לפעמים מחשבות ורגשות. לעיתים הם משתמשים בגרפיטי כדי להביע מחאה על תופעות שליליות, כמו אלימות, סמים, נשק גרעיני וזיהום אוויר. אנשים אלה בדרך כלל לא חותמים את שמם האמיתי על היצירות שלהם, והמעשים האלה נחשבים לעבירה על החוק.

פסקה ב בישראל, כמו בארצות אחרות בעולם, הגרפיטי וציורי הקיר הפכו לחלק מעולם התרבות והאומנות, ויש יצירות שזוכות להכרה של מוסדות תרבות ומוגדרות "אומנות רחוב". הם נעשו פופולריים בקרב הציבור ומקור משיכה לתיירים.

פסקה ג האם הפופולריות של הגרפיטי הפכה אותו לאומנות חוקית ומקובלת? והאם יש להגן על הגרפיטי וציורי הקיר כפי שמגינים על יצירות שמוצגות במוזאונים?

פסקה ד גם אם הגרפיטי הוא כבר חלק מעולם האומנות, אין ליצירות אלה וליוצריהן מעמד ברור או הגנה במסגרת החוק, והמעמד שלהן עדיין נמוך יותר מן המעמד של יצירות האומנות החוקיות והמקובלות.

פסקה ה במרכז אזור תעשייה בניו יורק עמד בניין ישן ומוזנח. אט-אט החלו אומני רחוב שונים מכל רחבי העולם לצייר יצירות גרפיטי על כל קירות הבניין – החיצוניים והפנימיים. במשך השנים הבניין, שהיו בו יותר מ-350 יצירות אומנות צבעוניות ויפות, נעשה למרכז עלייה לרגל של מבקרים רבים ותיירים, ואפילו בתי ספר ערכו טיולים מאורגנים למקום. בשנת 2013 החליטו בעלי הבניין, באישור עיריית ניו יורק, להרוס את הבניין. החלטה זו העלתה את השאלות מה יקרה לכל יצירות האומנות המיוחדות, ואם יש לאומני הרחוב זכויות על יצירותיהם.

פסקה ו בעקבות ההחלטה להרוס את הבניין פרץ מאבק ציבורי, והתקיים דיון בשאלה מהו המעמד החוקי שצריך להיות לגרפיטי ולציורי הקיר. התומכים בהריסת הבניין טענו כי האומן שיוצר את הגרפיטי עושה זאת לרוב ללא רשות, באופן לא מוסדר, ולכן החוק לא יכול להגן עליו. כמו כן היוצרים של הגרפיטי יודעים שמדובר באומנות זמנית.

* מעובד על פי אשר פניג, נ' (2013). הקרב האבוד על מעמדו של הגרפיטי. אתר **ערב רב**. אוחר מן האתר: www.erev-rav.com.

- פסקה ז לעומתם חובבי אומנות ונציגי האומנים טענו שהגרפיטי על קירות הבניין הוא יצירת אומנות בדיוק כמו כל יצירה במוזאון, ופגיעה ביצירות אלו היא פגיעה בכבוד של היוצרים ובשם הטוב שלהם בעולם האומנות. לטענתם, הבניין כולו הפך ליצירת אומנות אחת גדולה ומרשימה, ולכן החוק מגן עליו ויש למנוע את ההריסה שלו.
- פסקה ח נציגי האומנים פנו לבית המשפט בניו יורק בניסיון לעצור את הריסת הבניין, אבל בית המשפט אישר להרוס את המבנה. השופט קבע כי לאחר בדיקת הנושא לעומק ולמרות הכבוד שיש לו כלפי אומנות הגרפיטי והאומנים, הבניין שעליו ציירו את יצירות הגרפיטי שייך לאנשים פרטיים, ועל פי החוק, מותר לבעלים להרוס אותו.
- פסקה ט האומנים פנו לעיריית ניו יורק בבקשה להכריז על הבניין כ"מבנה לשימור". העירייה לא הסכימה לבקשה משום שהחוקים של העירייה מאפשרים למנוע הריסה של מבנים שיש להם חשיבות היסטורית, אבל אין חוק לשימור מבנים שיש להם חשיבות אומנותית. הבניין שבו 350 יצירות אומנות נהרס, ובמקומו הוקמו כ-1000 דירות.